

ТАГА И НОСТАЛГИЈА ПО ЕДЕН ИЗГУБЕН ГРАД

Исчезнувањето на градот Дојран не беше по волјата на природата, туку по волјата на воинствени, завојувачки сили, чија цел беше уништување на градот и протерување на населението.

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

Книгата "Дојран и заветот на Дојрана" од авторот Никола Дончо Кречев е посветена на градот Дојран. Градот за кој пишува авторот Кречев веќе 80 години не постои. Уништен е за време на Првата светска војна, во 1916 година, а буквално е збришан и до темел разурнат во 1917 и во 1918 година.

"Дојран и заветот на Дојрана" има цел да ја одбележи оваа трагична 80-годишнина, но и да го праша анонимниот сторител дали имал трошка хумана цел. Но, и покрај тагата и носталгијата кај старите дојранчани по нешто што никогаш нема да се врати, сепак тие собрале сили и го создале денешниот Дојран. Авторот Кречев оваа книга ја работел 20 години, при што користел многу пишувачки материјал, а извор му биле и кажувањата на повеќеминималите современици на градот Дојран.

ЗЛОКОБЕН НАСТАН

Љубовта кон родниот крај на авторот Кречев има подлабока мотивација од онаа која ја чувствуваат другите луѓе кон местото на своето детство, бидејќи името Дојран асоцира на еден злокобен настан, судбина на еден македонски град, кој во еден

момент престана да постои. Неговото исчезнување не беше по волјата на природата, туку по волјата на воинствените, завојувачки сили чија цел беше да се уништи овој град и населението да се протера од него. Дека овој град навистина бил целосно уништен покажува и фактот што по завршувањето на Првата светска војна, дојранчани собрале сили и формирале нова населба, неколку километри западно од разурнатиот стар Дојран.

Меѓутоа, освен што ја пишува тажната историја на градот Дојран, авторот Кречев преку сеќавањата на постарите дојранчани потсетува на легендите поврзани со неговиот роден крај, а воедно раскажува и за убавините на овој древен македонски град.

Познати се легендите за настанувањето на Дојранското Езеро, а во повеќето од нив централно место зазема ликот на убавата девојка Дојрана. Легендата вели дека Дојрана занесена во убавината на љубовната средба со саканиот покрај кладенецот, заборавила дека треба да го затвори. Поради тоа истекла бистра и чиста вода, настанал потоп, при што убавата долина се претворила во преграданото Дојранско Езеро.

Според другата легенда, Дојрана не сакала да падне во рацете на Турчинот - поробувач, се нурнала во езерото и според името на оваа девојка тоа почнало да се нарекува Дојранско.

УБАВИНА

Но, авторот не се потпира само на легендите туку се повикува и на историските факти, почнувајќи од записите од таткото на историјата, Херодот, во кои се спомнува Дојран, но под друго име, задржувајќи се на Хомер и на неговата "Илијада" во која, исто така, се спомнува Македонија - Пеонија и Вардар - Аксиј. Дека навистина градот Дојран бил преубав пред да биде уништен, говорат и старите дојранчани кои се потсетуваат на уличките и калдрмите, куките, кафеани-

те, училиштата, црквите, на основното занимање - рибарството, кое носи белег на едно време одамна минато - ловење риби со помош на птици.

Во книгата свое место имаат имињата на различните видови риби, коработ, начините и описот на мрежите, имињата на птиците кои им помагаат на рибарите при ловењето, имињата на ветровите, имињата на ридови, извори, чешми итн.

Всушност, "Дојран и заветот на Дојрана" е проткаена со тивка тага и носталгија за она што исчезнало и никогаш нема да го добие некогашниот сјај.